

Hvorfor er ikke Norge best i verden i fotball?

av

Kristian Holm Carlsen (daglig leder i Fotball for Kids)

At Norge skal bli blant de beste i verden i fotball er utenkelig for mange av oss. Vi er jo alt for få mennesker og har et alt for dårlig klima til å oppnå dette. For vi er jo minst like dyktige som de store fotballnasjonene på spiller-, lag- og klubb utvikling. Er dette riktig, eller er det andre faktorer enn befolkningsgrunnlag og klima som utgjør den ”store forskjellen”? I følge statistikken har Norge en befolkning på i overkant av 4,5 millioner, 543 000 fotballspillere totalt og 352 000 registrerte spillere (FIFA 2010 tall). Er dette for lite for å lykkes? Og selv om vi har mye snø, is og kulde i Norge, betyr det at de fleste land i verden har bedre klimatiske forutsetninger for fotball enn oss? Nedenfor argumenteres det for at vi muligens må revurdere vårt syn på hvilke forutsetninger vi har for å utvikle spillere og lag i verdenstoppen.

På bakgrunn av egen erfaring tenkte jeg å sammenligne oss litt med blant annet Uruguay, Brasil, Ghana og Indonesia. La oss starte med Uruguay som er verdensmester to ganger. I tillegg til dette har de tre 4.plasser, en kvartfinale og de har hatt toppscorer en gang. I Uruguay bor det ca 3,4 millioner mennesker, og de har 241 000 fotballspillere totalt og 42 000 registrerte spillere. Nå vil vel mange si at de oppnådde mesteparten av dette i gamledager. Da må jeg kontre med at 2010 er gamledager i 2050, og Uruguay er en av nasjonene med flest overganger til Europeiske toppklubber i verden hvert år. Videre bor det ca like mange personer, og det er flere registrerte fotballspillere og fotballspillere totalt i Norge enn i både Danmark og Kroatia. Burde vi ikke da kunne oppnå bedre resultater enn disse nasjonene? Burde vi ikke kunne gjøre det bedre enn disse nasjonene? Faktisk er det flere registrerte fotballspillere i Norge enn i stornasjonen Argentina. De har 332 000 registrerte spillere.

Her vil trolig mange mene at det er mer avgjørende å se på antall fotballspillere totalt. De to beste nasjonene i verden, Tyskland og Brasil, har jo svært mange fotballspillere. Imidlertid kan det argumenteres for at antall fotballspillere totalt heller ikke alltid er ensbetydende med suksess. La oss se på for eksempel Indonesia, som jeg også har en del erfaring fra. Her bor de lang over 200 millioner mennesker, de har 7 094 260 fotballspillere totalt, men bare 66,960 registrerte spillere. Indonesia er på akkurat samme nivå i fotball som Luxemburg. Til slutt kan vi ta for oss Nederland, som mange mener er den beste nasjonen i verden sammen med

Argentina og Uruguay når det gjelder spillerutvikling. I Nederland bor det litt over 16 millioner mennesker, og de har 1,7 millioner fotballspillere totalt og 1,4 registrerte spillere. Det vil si ca fire ganger mer enn oss på alle de tre omhandlede variablene. Uten å ha statistikk på dette, vil jeg ikke bli overrasket om det finnes mer enn fire ganger så mange nederlandske som norske spillere i europeiske toppklubber.

Ut fra det som kom fram ovenfor kan det synes som om befolkningsgrunnlag og antall fotballspillere totalt ikke er nødvendige faktorer for å bli blant de fire beste fotballnasjonene i verden for en kortere eller lengre tidsperiode. Det kan faktisk virke som om antall registrerte spillere er en viktigere faktor, og her er jo Norge nesten unik i forhold til interesse og stor bredde. La oss nå se på den andre utalte forklaringen på hvorfor vi ikke lykkes i større grad. Er snø, kulde og is en begrensende faktor for Norge i forhold til nasjoner fra tropiske områder? Som fotballtrener i Brasil, Ghana og Indonesia har jeg erfart at det jevnt over er mørkt ca 12 timer i døgnet i tropiske land, og som oftest fra ca 1800-0600. Siden flombelysning hører med til sjeldenheten, betyr det at det er 12-13 timer med potensiell fotballtrening per dag. Fra disse timene kan vi trekke fra jobb og skoletid som i alle land. I tillegg er det som oftest så varmt at det er umulig å bedrive fysisk aktivitet mellom kl. 0900 og 1500. Det vil i mange tilfelle si +40° celsius, stekende sol og glovarm bane. I tillegg til dette har de regntid. Under regntiden i Brasil regner det så mye at fotballbanene blir omgjort til innsjøer og elver. Følgelig har de ingen organisert breddefotball i denne perioden. Basert på disse erfaringene blir jeg ikke overrasket om en 10-åring fra Norge har flere potensielle timer med gode treningsforhold per år enn en 10-åring fra Brasil og Ghana.

Selv om dette langt fra er en fullstendig analyse av nevnte forhold, synes det som om det er mulig å argumentere for at verken befolkningsgrunnlag eller klima er spesielt begrensende faktorer for et lands suksess i fotball. I tillegg til dette kan det synes som om de fleste på innsiden i norsk fotball har en opplevelse av at det jobbes godt med spiller-, lag- og klubb utvikling i Norge. For eksempel uttales det til stadighet at vi aldri før har hatt så mange talentfulle spillere med ”brasiliansk teknikk”. Sånn fortsetter remsa med idyll og grønne skoger over hele fjøla. Det er faktisk nesten ikke en kritisk røst å høre noe sted innad i fotballmiljøene. Den personen som har vært mest kritisk og kanskje hatt de beste poengene de siste 5 år i norsk fotball er Terje Liverød. Han har lang bakgrunn med fotball fra Tyskland, Uruguay og Argentina. Han hadde et innlegg i Fotballtreneren nr. 3, 2007 hvor han skrev mye interessant, men som muligens er vanskelig å forstå før en har sett den andre siden. Blant

annet argumenterte han for at treningskvalitet muligens er viktigere enn treningsintensitet i barne- og ungdomsfotballen. Videre var hans oppfatning at det er mye bedre disiplin og holdninger blant fotballspillere i Uruguay og Argentina enn i Norge. Til slutt tok han opp at det er langt vanligere med kritiske debatter i andre nasjoner enn i Norge.

Argumentene ovenfor synes å tilhøre unntaket i norsk fotball. Men stemmer det at det jobbes så bra i Norge? Er det ingenting å lære av andre nasjoner og trenere med erfaring fra andre nasjoner? For hvis det er slik at vi jobber så godt med fotball her til lands, og vi ikke har noen spesiell begrensende faktorer i forhold til befolkningsgrunnlag og klima, hvorfor er vi ikke da blant de beste i verden? Vi bør jo også ha en del konkurransefortrinn i forhold til mange av de landene vi konkurrerer mot. For eksempel har vi mye penger i Norge, vi har god struktur, høy utdannelsesnivå, trygge omgivelser og mindre korrupsjon enn de fleste andre plasser i verden. Jeg har selv vært trener på toppnivå i Ghana og opplevd hvilken begrensende faktor korrupsjon er for spillerutvikling. Det er umulig å forstå hvor ille det er uten å ha opplevd det. De som ønsker å lese hvor utrolig det står til med fotballen i en del andre land kan gå inn på www.fotballforkids.no, under ”fagartikler og fagstoff” og lese artikkelen ”Curruption in African football”. På tross av at egentlig alt er mot dem, både mengden registrerte fotballspillere, klima, baneforhold, kunnskap, økonomi, kosthold, korrupsjon etc. er og blir Ghana en bedre fotballnasjon enn Norge for tiden. Vi er også større enn Uruguay på alle variabler omtalt her. Hvorfor er vi ikke da bedre enn Uruguay og Ghana m.fl.? Hva er det som ikke stemmer? Kanskje er svaret veldig enkelt. Kan det være at en liten fokusendring på 2-3 variabler kunne løftet oss opp på øverste nivå? Selv mener jeg å ha videobevis på en av de viktigste faktorene å ta tak i for å løfte norsk fotball. Det vil si det enorme resultatfokuset og dermed mangel på kvalitet i smålagsspillet i barne- og ungdomsfotballen. Dette tydeliggjøres av topping av lag og ”effektiv fotball”. Et annet argument som støtter denne uttalelsen er at vi i Norge får spillere med dårlig ballteknisk repertoar av å spille på dårlige fotballbaner, mens det motsatte skjer i andre land.

Det sikkert mange som har gode meninger om hva som skal til for å utvikle norsk fotball. Beklageligvis er det ikke sikkert at disse personene er med i den indre sirkelen i norsk fotball, og følgelig blir de ikke hørt. Uansett hadde det muligens vært på sin plass at vi satt oss ned og fant noen nye svar på hvorfor vi ikke er blant de beste i verden. På den måten kan vi slå de beste også etter at Nils Arne Eggen, Bjørn Hansen og Egil Olsen har gitt seg.